

OKSALLA YLIMMÄLLÄ

Kangasalan kaupungin konserniohje

Kaupunginhallitus 31.3.2025 § 99
Valtuusto 14.4.2025 §

Voimaantulo 1.6.2025

Sisällys

1	Kaupungin omistajapolitiikan kokonaisuus	2
2	Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	2
3	Soveltamisala.....	2
4	Konserniohjeen sitovuus.....	3
5.	Toimivallan jako konserniohjauksessa.....	3
6.	Konserniohjeen hyväksyntä yhtiössä.....	4
7.	Yhtiökokous	4
8.	Hallituksen nimeäminen	4
8.1.	Hallituksen jäsenten valinta ja toimikausi.....	4
8.2	Hallituksen jäsenten riippumattomuus ja esteellisyys	5
9.	Hallituksen toiminnasta	6
9.1.	Hallituksen tehtävät ja vahingonkorvausvastuu	6
9.2.	Hallituksen puheenjohtajan tehtävät.....	6
9.3.	Hallituksen työskentely.....	7
10.	Palkkiot ja palkitseminen	8
11.	Toimitusjohtaja.....	8
12.	Tavoitteiden asettaminen tytäryhtiöille.....	8
13.	Konserniraportointi.....	9
14.	Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta.....	9
15.	Vastuullisuus ja eettiset periaatteet	10
16.	Keskitetyt konsernitoiminnot	10
17.	Kaupunkikonsernin tarkastus	10
18.	Velvollisuus hankkia kaupungin ennakkokäsitys ennen päätöksentekoa.....	11
19.	Tiedottaminen ja luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeus.....	12

1 Kaupungin omistajapolitiikan kokonaisuus

Kangasalan omistajapolitiikan mukaisesti kaupunki on aktiivinen, luotettava ja johdonmukainen omistaja, jonka päätökset perustuvat kaupunkistrategian linjauksiin. Kangasalan kaupunkikonsernin tavoitteena on turvata pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa pääoman käyttöön, omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, ennakoitavuus ja tehokkuus.

Kaupunkikonsernia kokonaisuutena ohjaavia asiakirjoja ovat valtuuston hyväksymät omistajapolitiikka, konserniohje ja vuosittain talousarviokirjassa asetetut yhtiökohtaiset tavoitteet. Ohjaavia asiakirjoja ovat myös kaupunginhallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje sekä palkitsemisperusteet

2 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Tällä konserniohjeella annetaan kuntalain 47 §:ssä määritellyt tarpeelliset määräykset Kangasalan kaupunkikonserniin kuuluville yhtiöille sekä määritellään omistajaohjauksen toimenpiteitä, joilla kaupunki omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön hallintoon ja toimintaan. Konserniohjeen tarkoituksena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta yhtenäisten, hyvien hallinto- ja ohjausperiaatteiden mukaisesti ja kaupungin kokonaisuuteen huomioon ottaen. Tavoitteena on myös strategisen kyvykkyyden ja operatiivisen tehokkuuden varmistaminen.

Kaupungin omistajapolitiittiset linjaukset ja yhtiöille asetettavat toiminnan ja talouden tavoitteet pohjautuvat kaupunkistrategiaan kunkin yhtiön merkittävyys ja riskit huomioiden.

3 Soveltamisala

Konserniohjetta sovelletaan kaupungin tytäryhtiöihin sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöihin.

Kaupunkikonserniin kuuluvia **tytäryhteisöjä** ovat kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n mukaisesti yhteisöt, joissa kaupungilla on:

- a) *enemmän kuin puolet* kohdeyrityksen kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä ja tämä äänten enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen;
- b) oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyrityksen hallituksessa tai siihen verrattavassa toimituselimessä taikka toimituselimessä, jolla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin a) kohdassa tarkoitettu äänten enemmistö; tai
- c) kaupunki muuten käyttää tosiasiallista määräysvaltaa yhteisöön.

Kaupunkikonserniin kuuluvia **osakkuusyhteisöjä** ovat kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamat omistusyhteisyydet ja osakkuusyritykset. **Osakkuusyhteyksessä** kaupunkikonsernilla on vähintään viidesosa ja enintään puolet yhteisön osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä. **Omistusyhteyksessä** kaupungilla on vähintään viidesosa yrityksen osakepääomasta tai vastaavasta pääomasta.

4 Konserniohjeen sitovuus

Konserniohje koskee kaupunkia ja tytäryhtiöitä, luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita, jollei lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä tai osakassopimuksesta muuta johdu.

Osakkuusyhteisöjen toiminnassa konserniohjeen periaatteita pyritään huomioimaan soveltuvin osin.

Kaupungin nimittämät tytäryhtiöiden ja osakkuusyhteisöjen hallitusten jäsenet toimivat kaupungin luottamuksen varassa. Konserniohje ei muuta tytäryhtiöiden hallituksen ja toimitusjohtajan oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeet täydentävät tytäryhtiölle sen perustamisvaiheessa tai myöhemmin asetettuja kaupungin toimintaan liittyviä tavoitteita, joten niistä poikkeamiseen tai noudattamatta jättämiseen tulee tytäryhtiön johdon esittää erityisen perusteltu syy.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten osakeyhtiö-, yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta viipymättä kirjallisesti konsernijohtolle.

Konserniohjeen noudattamatta jättäminen voi johtaa vahingonkorvausvastuuseen, mikäli noudattamatta jättämisen seurauksena on merkittävää haittaa tai vahinkoa tytäryhtiöille tai kaupunkikonsernille.

5. Toimivallan jako konserniohjauksessa

Konsernijohto

Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja. Konsernijohto vastaa kaupunkikonsernin ohjauksesta, kokonaisedun toteutumisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Valtuusto

- hyväksyy omistajapolitiikan,
- hyväksyy konserniohjeen
- hyväksyy kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet sekä konserniohjauksen periaatteet
- hyväksyy kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, ja
- hyväksyy konsernitilinpäätöksen osana kaupungin tilinpäätöstä

Kaupunginhallitus

- vastaa omistajapolitiikan ja omistajastrategian määrittelystä
- päättää konserniohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä,
- vastaa tytäryhtiöiden omistajaohjauksesta
- päättää kaupungin edustajien nimeämisestä yhtiökokouksiin ja vastaaviin kokouksiin sekä antaa heille tarvittavat toimintaohjeet
- nimeää kaupungin edustajat valittaviksi yhteisöjen hallitusten jäseniksi mukaan lukien puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan (kaupungin vuorolla myös osakkuusyhteisöihin)
- vastaa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä hyväksyy sisäisen valvonnan yleiset toimintaohjeet

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunkikonsernin taloudesta, johtamisesta, ohjauksesta sekä valvonnasta
- vastaa kaupunkikonsernin omistajapolitiikan toteutuksesta

Hallintojohtaja

- vastaa omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan valmistelusta
- huolehtii konserniohjauksen toteuttamisesta
- toimii yhteyshenkilönä muun konsernijohdon ja konserniyhteisöjen välillä

6. Konserniohjeen hyväksyntä yhtiössä

Jos yhtiöjärjestyksessä ei ole velvoitettu noudattamaan konserniohjetta, konserniohje on käsiteltävä ja hyväksyttävä yhtiötä sitovaksi tytäryhtiön yhtiökokouksessa ja hallituksessa.

7. Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekaelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista.

Tilikauden aikana yhtiössä on järjestettävä yksi varsinainen yhtiökokous ja tarvittaessa ylimääräisiä yhtiökokouksia.

Kaupunkia edustaa yhtiökokouksessa kaupunginhallituksen tai kaupunginjohtajan määräämä edustaja. Kyseisen yhtiön hallituksen jäsen ei voi toimia yhtiökokousedustajana kokouksessa, jossa päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille.

Yhtiön hallituksen puheenjohtajalla ja hallituksen muilla jäsenillä on oikeus sekä toimitusjohtajalla/asiamiehellä velvollisuus olla läsnä yhtiökokouksessa osakkeenomistajien ja yhtiön toimielimien välisen vuorovaikutuksen edistämiseksi ja osakkeenomistajien kyselyoikeuden toteuttamiseksi.

Yhtiökokouksen ajankohta on sovittava nimetyn yhtiökokousedustajan tai konsernijohdon kanssa. Yhtiökokouksen ajankohdasta ja kokouksessa käsiteltävistä asioista on ilmoitettava konsernijohdolle viimeistään kaksi viikkoa ennen kokousta. Mikäli yhtiökokouksessa käsitellään muita kuin yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokouksessa vuosittain käsiteltäviä asioita, on ajankohdasta ilmoitettava vähintään kolme viikkoa ennen kokousajankohtaa.

Yhtiökokouskutsu liitteineen osoitetaan ja toimitetaan nimetylle yhtiökokousedustajalle. Lisäksi se toimitetaan sähköpostilla hallintojohtajalle. Allekirjoitetusta yhtiökokouspöytäkirjasta tulee lähettää jäljennös hallintojohtajalle viipymättä sen valmistuttua. Yhtiökokousedustajan on tarvittaessa raportoitava yhtiökokouksen asioista konsernijohdolle.

8. Hallituksen nimeäminen**8.1. Hallituksen jäsenten valinta ja toimikausi**

Konserniyhtiöiden hallitusten jäseniä nimitettäessä tulee ottaa huomioon, että hallituskokoonpanossa on kunkin yhtiön toimialan edellyttämä riittävä liiketoiminnan ja talouden asiantuntemus.

Konsernijohto valmistelee yhteistyössä konserniyhtiöiden hallitusten puheenjohtajien kanssa hallitusten jäsenten nimityksen. Nimeäminen on hallintosäännön ja edellä kohdan 5. mukaisesti kaupunginhallituksen vastuulla. Valmistelun aikana esitellään kunkin yhtiön toimintaa ja taloutta sekä tarpeita hallitusjäsenten osaamiselle. Valinnassa kiinnitetään huomiota myös jäsenten sitoutumis- ja kehitymisvalmiuteen useammaksi vuodeksi sekä hallituksen toimivuuteen kokonaisuutena. Yhtiöiden hallituksiin voidaan nimetä asiantuntemuksen perusteella kaupungin viranhaltijoita.

Hallituksen jäsenillä tulee olla myös tarkoituksenmukainen toimialan, organisaation toiminnan sekä hallinnon ja johtamisen asiantuntemus. Hallituksen jäseneltä edellytetään mahdollisuutta käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen.

Yhtiöiden hallitusten puheenjohtajat ja jäsenet koulutautuvat ja sitoutuvat jatkuvasti kehittämään hallitustyöskentelyn edellyttämää osaamistaan. Kaupungin vastuulla on järjestää koulutusta vähintään valtuustokausittain.

Erityisesti hallituksen puheenjohtajalla tulee pääsääntöisesti olla johtamis- ja yhteistyökyvyn lisäksi riittävää liiketoiminnan osaamista ja kokemusta hallitustyöskentelystä.

Kaupunkikonserniin kuuluvissa yhtiöissä tai yhtiöissä, joissa kunnilla on enemmistö, on hallituksen jäsen ehdokkaiden nimeämisessä ja valinnassa noudatettava naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettua lakia (609/1986).

Tytäryhtiöiden hallituksen jäseniksi tai johtoon ei voi nimetä konsernijohtoon eikä tarkastuslautakuntaan kuuluvia henkilöitä.

Valinta yhtiökokouksessa määrääjäksi:

Hallituksen jäsenet mukaan lukien hallituksen puheenjohtaja ja tarvittaessa varapuheenjohtaja valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa tai tarvittaessa ylimääräisessä yhtiökokouksessa.

Hallituksen jäsenet valitaan vuodeksi kerrallaan huolimatta siitä, että kaupunginhallituksen ohjaus annetaan neljän vuoden toimikaudeksi. Suositeltavaa on, että samassa hallituksessa kaudet rajoitetaan kahdeksaan vuoteen.

Suostumus tehtävään:

Hallituksen jäseneltä ja varajäseneksi valittavalta on ennen valintaa saatava kirjallinen suostumus tehtävään. Suostumuksen yhteydessä hallituksen jäsenet täyttävät hallituksen jäsenen perustietoilmoituksen, jossa ilmoitetaan nimi, syntymäaika, osoite ja mahdolliset sidonnaisuudet yhtiöön sekä annetaan taloudellista asemaa koskeva vakuutus. Tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on viipymättä ilmoitettava yhtiölle.

Eroaminen tai erottaminen:

Hallituksen jäsen voidaan kesken toimikauden erottaa tai hän voi erota. Yhtiön hallituksen jäsenen vaihtaminen kesken toimikauden edellyttää myös kaupungin ohjausta. Hallituksen jäsenen tehtävän tullessa avoimeksi kesken toimikauden, hallituksen on huolehdittava siitä, että tarvittaessa ylimääräinen yhtiökokous kutsutaan koolle uuden jäsenen valitsemiseksi.

8.2 Hallituksen jäsenten riippumattomuus ja esteellisyys

Hallituksen yhtenä tehtävänä on valvoa yhtiön toimivan johdon toimintaa. Valvonnan edistämiseksi hallitusten jäsenten on oltava yhtiöstä aidosti riippumattomia.

Hallituksen jäsen ei ole riippumaton, jos

- jäsenellä on työ- tai toimi- tai vähäistä suurempi toimeksiantosuhde yhtiöön
- jäsen on ollut työ- tai toimisuhteessa yhtiöön viimeisen kolmen vuoden aikana ennen hallituksen jäsenyyden alkamista
- riippumattomuus muusta erityisestä syystä vaarantuu

Osakeyhtiölain mukaan hallituksen jäsen ei saa osallistua hänen ja yhtiön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hän ei myöskään saa osallistua yhtiön ja kolmannen henkilön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hänellä on odotettavissa siitä olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhtiön edun kanssa. Sama koskee muuta vastaavaa oikeustointia ja puhevallan käyttämistä.

9. Hallituksen toiminnasta

9.1. Hallituksen tehtävät ja vahingonkorvausvastuu

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (ns. yleistoimivalta). Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, ohjaa ja valvoo yhtiön toimintaa ja toimitusjohtajaa, hyväksyy yhtiön strategiset tavoitteet ja riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan mukaan lukien hyvän henkilöstöpolitiikan.

Hallituksen jäsenten tehtävänä on huolellisesti toimien edistää yhtiön ja sen kaikkien osakkeenomistajien etua riippumatta siitä, mikä taho on nimennyt heidät jäsenehdokkaaksi.

Yhtiön strategisten tavoitteiden osalta hallituksen on huolehdittava, että strategia on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä ja että strategiantoteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti.

Hallitus tai hallituksen jäsen ei saa noudattaa yhtiökokouksen tai hallituksen tekemää päätöstä, joka on lain tai yhtiöjärjestyksen vastaisena pätemätön.

Liiketoiminnallisten päätösten osalta on huolehdittava, että päätös perustuu olosuhteisiin nähden asianmukaisiin selvityksiin ja objektiiviseen harkintaan sekä säännösten noudattamiseen.

Hallitus on kollektiivisesti vastuussa päätöksistään. Hallituksen jäsenen passiivisuus ei vapauta vastuusta ja vastuu voi myös syntyä, vaikka jäsen on ollut poissa hallituksen kokouksesta. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan henkilökohtainen vahingonkorvausvastuu voi syntyä muun muassa vaadittavan huolellisuusvelvoitteen laiminlyönnillä, rikkomalla osakeyhtiölakia, muita lakeja tai yhtiöjärjestystä. Vahingonkorvausvastuu voi myös syntyä jättämällä noudattamatta ilman siihen oikeuttavaa perustetta Kangasalan kaupungin konserniohjetta tai muuta omistajaohjeistusta siten, että siitä aiheutuu merkittävää vahinkoa yhtiölle tai osakkeenomistajalle.

9.2. Hallituksen puheenjohtajan tehtävät

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on muun muassa:

Hallitustyöskentelyn johtaminen:

- huolehtia hallituksen koollekutsumisesta ja kokoontumisesta tarvittaessa tai hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan sitä vaatiessa
- varmistaa, että tarpeelliset asiat valmistellaan riittävästi ja tuodaan toimitusjohtajan valmistelemalle hallituksen kokouksen esityslistalle (mukaan lukien lakisäätöiset ja yhtiöjärjestyksessä määrättyt asiat)
- huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen
- varmistaa päätöksentekomenettelyn laillisuus ja tarkoituksenmukaisuus
- huolehtia, että omistajapolitiikkaa ja konserniohjetta noudatetaan ja tarvittaessa konsernijohtoon ennakkokäsitys hankitaan ennen hallituksen lopullista päätöstä
- johtaa hallituksen työskentelyä niin, että hallitus huolehtii tehtävistään mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti
- varmistaa, että kokouksen päätöksistä tehdään asianmukainen pöytäkirja sekä allekirjoittaa sen vähintään yhden hallituksen jäsenen kanssa
- vastata siitä, että hallituksen työskentelyssä noudatetaan hallituksen hyväksymän työjärjestyksen määräyksiä
- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä
- vastata siitä, että hallitus suorittaa vuosittain toimintansa ja työskentelytapojensa itsearvioinnin

Toimitusjohtajan esihenkilö:

- toimia toimitusjohtajan esihenkilönä
- seurata toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla
- hyväksyä toimitusjohtajan edustus yms. menot, lomat ja muut vapaat

Yhteydenpito:

- pitää tarvittaessa yhteyttä hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan kokousten välillä
- pitää tarvittaessa yhteyttä omistajiin kuten esim. kaupungin konsernijohtoon ja muihin sidosryhmiin myös yhtiökokousten välillä

9.3. Hallituksen työskentely

Hallituksella on oltava työjärjestys, johon on kirjattu muun muassa hallituksen työskentelytavat ja hallituksen kokoontumisaikataulu. Hallituksen tulee kokoontua yhtiön toiminnasta riippuvien tarpeellisten väliajoin.

Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä hallituksen kokouksissa kollektiivisena elimenä. Konsernijohtoon edustajalla on oikeus edeltä ilmoitettuna ajankohtana tai kutsuttuna olla läsnä ja käyttää puheenvuoroja hallituksen kokouksessa.

Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on läsnä ja kun kaikille jäsenille on varattu mahdollisuus osallistua kokoukseen.

Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkitykseksi pöytäkirjaan.

Hallitus ei saa tehdä päätöstä tai ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle epäoikeutettua etua yhtiön tai toisen osakkeenomistajan kustannuksella.

Hallituksen kokouksista on laadittava pöytäkirja. Sähköisesti järjestetyt kokoukset rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin ja myös niistä on laadittava pöytäkirja.

Merkittävien konserniyhtiöiden hallitukset ja toimitusjohtajat tekevät itsearvioinnin toiminnastaan vuosittain.

10. Palkkiot ja palkitseminen

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous perustuen kulloinkin voimassa olevaan kaupunginhallituksen päätökseen kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden palkkiotasosta. Palkkiotasossa otetaan huomioon yhtiön toiminnan laajuus.

Matkakulut hallituksen jäsenille korvataan verohallinnon kulloinkin voimassa olevan päätöksen *verovapaiden matkakustannusten korvauksista* tason mukaisesti jäsenen pyynnöstä.

Hallituksen jäsenet (mukaan lukien puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja) eivät voi olla osallisina tulospalkkio- tai muissa vastaavissa järjestelmissä.

Yhtiön palkitsemisjärjestelmien kehittäminen on yhtiön hallituksen vastuulla. Toimitusjohtajan ja henkilöstön mahdolliset tulospalkkiojärjestelmät perustuvat kulloinkin voimassa olevaan ohjeeseen palkitsemisperiaatteista Kangasalan kaupunkikonsernin tytäryhtiöissä. Yhtiön hallitus hankkii omistajalta ennakkokäsityksen palkkiojärjestelmästä ennen päätöksentekoa.

11. Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan nimittää ja erottaa hallitus.

Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeisistä ehdoista on laadittava yhtiön ja toimitusjohtajan välillä kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka hallitus hyväksyy. Toimitusjohtajasopimusmalli on konsernissa yhtenevä.

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja saa ryhtyä yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain hallituksen valtuuttamana.

Toimitusjohtaja huolehtii yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä lainmukaisella ja luotettavalla tavalla. Toimitusjohtajalla on itsenäinen vastuu tehtäväpiiriinsä kuuluvien asioiden hoitamisesta. Toimitusjohtaja antaa hallitukselle ja sen jäsenille tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi. Toimitusjohtajan on huolellisesti toimien edistettävä yhtiön etua.

12. Tavoitteiden asettaminen tytäryhtiöille

Valtuusto päättää vuosittain osana kaupungin talousarviota merkittävälle tytäryhtiöille toiminnan ja talouden tavoitteita, joilla pyritään varmistamaan omistaja-arvon kehittyminen ja yhtiöiden toiminta kaupunkikonsernin kokonaisedun ja kaupungin strategian mukaisesti. Konsernijohto vastaa tytäryhtiöiden toiminnan ja talouden tavoitteiden valmistelusta.

Yhtiön hallituksen tulee hyväksyä yhtiötä koskevien talousarviotavoitteisiin liittyvät toteuttamistoimenpiteet.

13. Konserniraportointi

Tytäryhteisöraportoinnit tulee toimittaa annettujen ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti konsernijohtolle.

Säännönmukaisesti puolivuositain raportoidaan omistajan asettamien tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan tuloksellisuudesta, tulospalkkioista (toimitusjohtajan ja henkilöstön palkkiot eriteltynä) sekä taloudellisen aseman kehityksestä sekä omaisuuden arvon kehittymiseen olennaisesti vaikuttavista tekijöistä. Tulosennuste laaditaan tarvittaessa.

Tytäryhteisöt raportoivat myös sisäisen valvonnan toimivuudesta ja merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä.

Tytäryhteisöjen on raportoitava erikseen, mikäli toiminta ei vastaa aiemmin ennustettua.

Toimitusjohtaja raportoi konsernijohtolle tilikauden aikana pidettyjen kokousten lukumäärän sekä jäsenten henkilökohtaisen osallistumisen kokouksiin. Eriksien konsernijohtoon pyynnöstä tulee esittää hallitusten kokousten esityslistat ja pöytäkirjat.

Konsernitiilinpäätöstä varten konserniyhteisöillä tulee olla kalenterivuotta vastaava tilikausi. Kaikissa konserniin kuuluvissa yhteisöissä tulee noudattaa kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteita, kuntalain konserniyhteisöjä koskevia säännöksiä ja hyvää kirjanpitoa. Yhtiöt sisällyttävät tarvittaessa tilinpäätökseen tiiviin toimintakertomuksen.

Konsernitiilinpäätöstä sekä väli tilinpäätöstä varten tarvittavat tiedot toimitetaan emon määräämällä tavalla ja määräämässä muodossa erikseen annettavan aikataulun mukaisesti.

14. Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen kuuluu tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle. Yhteisössä noudatetaan joko kaupungin omaa kulloinkin voimassa olevaa ohjetta sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tai toimialan omaa tarkempaa menettelyä.

Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisössä sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelyt ovat määriteltä osa johtamista ja päätöksentekoa ja että yhteisössä seurataan valvonnan toimivuutta. Tytäryhteisön toimitusjohtajan on huolehdittava riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta.

Tytäryhteisöjen hallitusten on myös huolehdittava siitä, että riskienhallinnan periaatteet on määriteltä ja että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan. Kokonaisvastuu tytäryhteisön riskienhallinnasta kuuluu yhteisön hallitukselle.

Konsernijohto ja tilintarkastajat arvioivat prosesseja, joilla organisaatiossa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja niitä hallitaan asianmukaisesti.

Tytäryhteisön hallituksen on raportoitava viipymättä konsernijohtolle, jos yhtiön toimintaan liittyvän merkittävän riskin realisoituminen on todennäköistä.

Yhtiöt ottavat tarpeelliseksi katsomansa vastuuvakuutuksen.

15. Vastuullisuus ja eettiset periaatteet

Kangasalan kaupunki on päättänyt osana omistajapolitiikka, että yhtiöissä tulee huomioida vastuullisuus taloudellisesti kestävä liiketoiminnan saavuttamiseksi. Vastuullisuuden osa-alueita ovat 1) taloudellinen vastuu, 2) sosiaalinen vastuu ja 3) ympäristövastuu.

Tytäryhtiön hallituksen tulee päätöksenteossaan ottaa huomioon yhtiön vastuullinen rooli yhteiskunnassa ja arvo, jota yhtiö toiminnallaan voi tuottaa yhteiskunnalle, asiakkaille, itselleen ja omistajalle. Vastuullisuuden hyödyt näkyvät monin tavoin menestyksessä, kilpailukyvyssä, kannattavuudessa, paremmassa työnantajakuvassa ja maineessa.

Kaupunkikonsernia koskee myös valtuuston hyväksymät eettiset periaatteet. Kaupunki edellyttää eettisten periaatteiden toteutumista myös kaupunkikonserniin kuuluvilta yhtiöiltä, niiden johdolta ja työntekijöiltä. Toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja vastaavat, että eettiset periaatteet ovat kaikkien yhtiössä toimivien tiedossa.

16. Keskitetyt konsernitoiminnot

Lainanotto ja lainan takaukset

Kaupunki ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kaupungin edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Lainanotossa tytäryhteisöt hyödyntävät kaupungin rahoitusasiantuntemusta.

Hankinnat

Tytäryhtiöt voivat käyttää Kuntien Hankintayhtiö KuHa Oy:n kaupungin tytäryhtiöitä koskevia hankintasopimuksia.

Henkilöstöpolitiikka

Tytäryhteisöt järjestävät eläkevakuutuksensa Kevassa ja työnantajaedunvalvonta hoidetaan KT Kunta- ja hyvinvointialueyönantajien yritysjaoston kautta silloin, kun tytäryhtiön etu ei muuta edellytä.

Tytäryhteisöt ovat vastuullisia työnantajia, jotka toteuttavat hyvää johtamista sekä huolehtivat työelämän laadusta ja henkilöstön hyvinvoinnista.

Työhyvinvointikysely/kartoitus tulee tehdä säännöllisesti vuosittain. Tavoitteena on hyvä työnantajakuva ja työntekijäkokemus, joka edistää henkilöstön pitovoimaa ja saatavuutta. Konsernin sisällä ei ole epätervettä kilpailua henkilökunnasta.

Yhtiöt noudattavat vain yhtä työehtosopimusta kunkin ammattikunnan sisällä.

17. Kaupunkikonsernin tarkastus

Tilintarkastus

Yhtiöissä tulee olla vähintään yksi varsinainen ja yksi varatilintarkastaja. Mikäli tilintarkastajaksi valitaan tilintarkastuslain mukainen tilintarkastusyhteisö, ei varatilintarkastajaa tarvitse valita.

Tilintarkastajaksi valitaan valtuuston päättämä tilintarkastusyhteisö, joka on kilpailutettu kaupungin tarkastuslautakunnan toimesta tytäryhtiöiden antamalla

valtuutuksella. Yhtiön on ilmoitettava toimintakertomuksessa tilintarkastuspäivien lukumäärä tilikaudelta tilintarkastuksen kilpailutusta varten.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön edustajan sekä tytäryhteisön palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Lautakunnalla on oikeus saada tietoja toiminnasta ja taloudesta sen arvioimiseksi ovatko valtuuston asettamat tavoitteet saavutettu ja onko omistajapolitiittisia linjauksia noudatettu.

Sisäinen tarkastus

Kaupunginjohtaja voi tarvittaessa teettää erilaisia sisäisen tarkastuksen toimenpiteitä konserniyhtiössä.

18. Velvollisuus hankkia kaupungin ennakkokäsitys ennen päätöksentekoa

Toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan on jo valmisteluvaiheessa hankittava omistajan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Toimitusjohtaja hakee ja hallituksen puheenjohtaja valvoo, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä hallituksen kokouksessa, jossa asiasta tehdään päätös. Toimitusjohtajaan liittyvissä kysymyksissä ennakkokäsityksen hankinta on hallituksen puheenjohtajan tehtävänä.

Omistajan ennakkokäsitys haetaan aina konsernijohtolta seuraavista asioista päätettäessä:

- yhtiön toiminnan muuttaminen siten, että yhtiö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kaupunkiin
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- liiketoiminnan merkittävä laajentaminen tai muuttaminen
- toimintaan ja talouteen nähden merkittävät investoinnit ja niiden suunnittelu, käsittäen myös
 - kiinteistökaupat ja yrityskaupat
 - osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti ole annettu yhtiön tehtäväksi
 - merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten tai muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen
 - periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- yhtiön tulokseen ja liiketoimintariskiinkin merkittävästi vaikuttava tapahtuma
- muu yhtiön toiminnan tai maineen kannalta merkittävä asia tai sen julkitulo
- tytäryhtiön perustaminen
- toimitusjohtajan valinta (tai toimitusjohtajan pitkäaikaisen, vähintään 4 kk sijainen), johtajasopimus, palkka, etuudet ja palkitseminen
- yhtiön tulospalkkiojärjestelmä ja sen olennainen muutos
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa omistajan asettamasta voitonjakotavoitteesta
- konkurssiin tai selvitystilaan tai saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

Omistajan ennakkokäsityksen antaa joko kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja tai hallintojohtaja riippuen asian laajuudesta ja merkittävydestä.

Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhtiön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä ja yhteisön johtamisesta.

19. Tiedottaminen ja luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeus

Kunnan toiminta käsittää kuntalain 6 §:n 2 momentin mukaan kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille.

Hyvä hallinto edellyttää luotettavaa ja riittävää tiedottamista. Tytäryhteisöjen viestinnän on oltava hyvin suunniteltua, aktiivista ja avointa. Tytäryhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja sekä kaupungin puolella konsernijohto, ellei muuta ole sovittu. Tytäryhteisöjen on oma-aloitteisesti tiedotettava riittävällä tavalla toiminnastaan ja taloudestaan. Esimerkkejä tiedottamisen aiheista ovat mm. yhtiön palvelut, hallituksen ja johdon jäsenet, tilinpäätös tai vuosikertomus, liiketoiminnan merkittävät tapahtumat ja investoinnit sekä toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavat tiedot.

Tytäryhteisöjen on myös huolehdittava, että kaupungin viestintäpäälliköllä on yhteisöjen tiedottamisesta riittävästi ja oikea-aikaisesti tietoa. Tarvittaessa tiedottaminen on järjestettävä yhteistyössä kaupungin viestintäpäällikön tai hänen varahenkilönsä kanssa (esim. kriisiviestintä ja muihin konsernitoimintoihin vaikuttavat asiat). Tytäryhteisöt voivat tarvittaessa käyttää tiedottamisessa myös kaupungin verkkosivuja.

Milloin yhtiöllä on asiakkainaan kaupunkilaisia, yhtiön toiminta on laajaa tai yleistä mielenkiintoa herättävää, yhtiön on huolehdittava, että yhtiössä on laadittu vuosikertomus, joka on yleisesti saatavilla.

Kaupungin luottamushenkilön tiedonsaantioikeus:

Kuntalain 83 §:n 2 momentin mukaan luottamushenkilöllä on oikeus saada luottamustehtävän hoitamista varten konsernijohtolta konsernijohtoon hallussa olevia kaupungin tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Sen sijaan luottamushenkilöllä ei ole suoraan lain nojalla oikeutta vaatia kaupungin tytäryhtiöltä yhtiön toimintaa koskevia tietoja. Kaupungin osakeyhtiöt ovat itsenäisiä oikeushenkilöitä, joiden hallussa olevien asiakirjojen julkisuus määräytyy osakeyhtiölain mukaisesti.

Tietojen saantia koskeva pyyntö esitetään konsernijohtolle. Tytäryhteisöt antavat pyynnöstä konsernijohtolle tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaamiseksi. Tytäryhteisöt antavat tietoja riittävästi ottaen huomioon yhteisön toiminnan luonne. Ennen tietojen antamista tytäryhteisön hallituksen tai toimitusjohtajan on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten.